

KUNGÄLV
KOMMUN

Uppföljning 2023 Äldreplan

Kommunstyrelse

2024-02-20

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Sammanfattning.....	4
3	Uppföljning av planens delmål.....	5
3.1	Område: Främja seniorhälsa – ett aktivt liv utan ofrivillig ensamhet	5
3.1.1	<i>Politiskt uppdrag: Ny 2023 OKTOBER Ökade insatser för att motverka den ofrivillig ensamheten .....</i>	<i>5</i>
3.1.2	<i>Insats: Främja seniorhälsa.....</i>	<i>6</i>
3.2	Område: Underlätta bokedjan för äldre	7
3.2.1	<i>Insats: Informera om äldres eget ansvar i bokedjan och äldres boendeformer.....</i>	<i>7</i>
3.3	Område: Digitalisering	7
3.3.1	<i>Insats: Främja digitala lösningar för äldre .....</i>	<i>7</i>

1 Inledning

Programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap antogs av kommunfullmäktige den 19 december 2019 (Dnr KS2019/0202). Programmet är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Utifrån programmet gavs uppdrag att följande planer skulle tas fram; social översiktsplan, äldreplan, funktionshinderplan samt plan Trygg i Kungälv. I dessa planer ska förtydligande ske av programmets mer övergripande formuleringar. Program och planer reviderades under 2023 och gäller fram till och med 2027.

I Äldreplanen konkretiseras aktiviteter för att främja följande områden:

- Hälsa
- Boende
- Digitalisering

Planen har tagits fram i nära dialog med förvaltningen, där utgångspunkt har varit kommunens strategiska mål och resultatmål respektive befintliga politiska uppdrag. Prioriteringar har skett utifrån förvaltningens befintliga resurser och pågående insatser.

2023 års plan är uppdaterad med aktuella aktiviteter.

De aktiviteter som är politiska uppdrag förtydligas särskilt i rapporten

Aktiviteternas status beskrivs med följande symboler:

Streck = Ej påbörjad (startdatum ligger längre fram i mandatperioden)

Pågående, grön = Arbete med genomförandet pågår

Pågående, gul = Arbete med genomförandet pågår, med avvikelse

Avslutat, grön bock = Genomförandet klart enligt plan

Avslutat, röd bock = Genomförandet avslutat med avvikelse

Försenat, rött utropstecken = Genomförandet inte avslutat och har passerat planerat avslutningsdatum

2 Sammanfattning

Äldreplanens mål har i många delar bidragit till att förvaltningens arbete har utvecklats och förbättrats.

Utifrån uppföljning av Äldreplanen konstateras att ett flertal aktiviteter har genomförts. Bland annat:

- Sociala hälsosamtal har inletts för att motverka ofrivillig ensamhet. Erbjudandet innebär en personlig kontakt med en vägledare som utifrån intressen hjälper att hitta relevanta samt meningsfulla aktiviteter och sammanhang.
- För motverka ofrivillig ensamhet har planering och rekrytering av fler frivilliga inletts. En digitalplattform har byggts upp, som möjliggör intresseanmälan för volontärarbete.
- Hälsofrämjande och förebyggande enheten har tagit fram tidningen "Må bra på äldre dar". Tidningen har även spridits på Seniordagar samt vid andra möten för seniorer.
- Det genomförs pilot på sensorlarm så att personal ska kunna agera direkt vid t.ex. fall.
- Internt Valfärdstekniksbibliotek är igång där verksamheterna kan låna olika produkter. Syftet är att öka intresset för och testa produkter för att själva se nyttan innan inköp görs. Även nya produkter har köpts in som ska lanseras under 2024.

Under 2023 har Äldreplanen reviderats och en ny version gäller från och med 1 januari 2024. Bland annat har en översyn av aktiviteter skett vilket inneburit att några aktiviteter avslutas eller justerats. Revidering av planen har skett i dialog med berörda verksamheter inom förvaltningen samt genom avstämning med relevanta externa aktörer. Planen har också kompletterats med en nulägesanalys och en uppsättning indikatorer. En enda indikator kan dock sällan säga något om komplexa samband eftersom det inte finns ett enkelt sätt att mäta bakomliggande orsaker. Genom att kombinera ett antal olika indikatorer är ambitionen att ändå få någon form av uppfattning om hur det ser ut. Indikatorerna är inte heller målsatta då det inte enbart ligger inom kommunens rådighet att påverka dem i en eller annan riktning. Som oftast är effekterna ett resultat av vad kommunen gör, vad medborgaren gör och av vad andra aktörer gör. Därtill påverkar oväntade saker som man inte kan rå över, som konjunktursvängningar, pandemier eller krig. Indikatorerna utgör, istället för målsatta nyckeltal, en del av underlaget till analys inför nästa års uppföljning.

Äldreplanen har levandegjorts genom intern information och aktivt arbete med planens olika målområden.

3 Uppföljning av planens delmål

3.1 Område: Främja seniorhälsa – ett aktivt liv utan ofrivillig ensamhet

Beskrivning

Utgångspunkten för delmål kring temat är följande mål i program Social hållbarhet:

- Stimulera hälsosamma val och eget ansvar.
- Främja seniorhälsa - ett aktivt liv utan ofrivillig ensamhet

3.1.1 Politiskt uppdrag: Ny 2023 OKTOBER Ökade insatser för att motverka den ofrivillig ensamheten

Aktivitet	Kommentar
<p>✓ Samarbete med civilsamhälle och föreningsliv</p>	<p>Förvaltningen genomför ett utåtriktat arbete för att nå flera seniorer i kommunen. Med stöd av nationella stimulansmedel har upplägg kring socialt hälsosamtal inletts. Syftet med statsbidraget är att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre personer. Upplägget riktat sig till äldre där kan saknas etablerade kontakter för att fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet. Erbjudandet innebär en personlig kontakt med en vägledare som utifrån intressen hjälper att hitta relevanta samt meningsfulla aktiviteter och sammanhang.</p> <p>För motverka ofrivillig ensamhet har planering och rekrytering av fler frivilliga inletts. Den s.k. volontärsatsningen fortlöper under 2024.</p> <p>På seniorträffen i centrum och Ytterby erbjuds exempelvis ett flertal olika aktiviteter varje vecka i syfte att motverka ofrivillig ensamhet för seniorer. Aktiviteter som erbjuds kan vara musikunderhållning, minigolf, bingo och filmvisning, IT-café med mera. Schemat uppdateras månadsvis och finns tillgängligt på kommunens webbplats. Deltagandet har varit mycket högt med ca 90 deltagare per tillfälle.</p> <p>Seniordagen som ägde rum den 10 maj planerades tillsammans med föreningsliv. Dagen var en kostnadsfri inspirationsdag med fokus på gemenskap och hälsa för seniorer i Kungälv. Den 5 oktober genomfördes anhörigdagen.</p> <p>Under hösten genomfördes bland annat en föreläsning om levnadsvanors effekt på psykiskt välmående. Ansvarig för föreläsningen var Hälsocoach online, som är till för alla som är 16 år eller äldre och bor i Västra Götalandsregionen. Detta var ett av flera samarbeten under 2023 mellan Västra götalandsregionen, Samordningsförbundet Älv och Kust, Sjukhusen i Väster, Ale kommun, Kungälv kommun, Stenungsunds kommun, Tjörns kommun och Öckerö kommun, för att sätta levnadsvanor i fokus.</p> <p>En mer aktiv samverkan med pensionärsföreningar startade under 2022 och fortsätter enligt plan under året, Tillsammans med Aktiva Seniorer genomfördes bland annat en studiecirkel riktat mot ensamma seniora män. i samverkan med Aktiva Seniorer har även uppsökande och främjande aktiviteter vid kommunens vård och omsorgsboenden inletts. Tillsammans med PRO Kungälv's arrangerades en dag kring "Livet som anhörig på äldre dar".</p> <p>Ett annat gott exempel som skett under våren tillsammans med civilsamhället är tant- och gubbparkour i Fontin som en möjlighet för äldre att öva styrka och balans på ett enkelt och roligt sätt. Initiativet kom från civilsamhället och kommunen bidrog med finansiering för att subventionera kursen så att alla kan vara med.</p>
<p>✓ Folkbildning – en av hörnstenarna i förebyggande hälsoarbete, kan fokusera på t ex pandemi och god folkhälsa</p>	<p>Fortsatt utvecklingsarbete har skett för att nå alla äldre i Kungälv, och under 2023 har kommunen i samverkan med seniorföreningar arbetat med olika insatser för att stärka kunskap och medvetenhet om folkhälsa. Detta har skett via seniordagen, anhörigdagen samt olika teman vid kommunens seniorträffar. Vad gäller förebyggandet av fallolyckor har Kungälv's kommun medverkat i kampanjen "balansera mera". Äldre har även medverkat vid öppna föreläsningar som exempelvis "levnadsvanors effekt på ditt psykiska mående" (30 deltagare).</p>

3.1.2 Insats: Främja seniorhälsa

Aktivitet	Kommentar
<p>✓ Hälsöfrämjande verksamhet – olika förebyggande och folkbildande aktiviteter i syfte att stärka medborgares förmåga att leva självständigt och genom folkbildning bidra till god hälsa och delaktighet.</p>	<p>Hälsöfrämjande och förebyggande enheten bedriver ett aktivt arbete utifrån de politiska uppdragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Involvera fler äldre i det förebyggande folkhälsoarbetet. • Utöka samarbetet med civilsamhället och föreningslivet i syfte att äldre medborgare ska kunna leva ett självständigt liv med god hälsa. • Sprida kunskap och information kring att agera proaktivt utifrån äldres boendesituation. <p>Nedan följer en kort sammanfattning av genomförda insatser:</p> <p>Med stöd av nationella stimulansmedel har upplägg kring socialt hälsosamtal inletts. Syftet med statsbidraget är att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre personer. Upplägget riktat sig till äldre där kan saknas etablerade kontakter för att fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet. Erbjudandet innebär en personlig kontakt med en vägledare som utifrån intressen hjälper att hitta relevanta samt meningsfulla aktiviteter och sammanhang.</p> <p>För motverka ofrivillig ensamhet har planering och rekrytering av fler frivilliga inletts. En digitalplattform har byggts upp, som möjliggör intresseanmälan för volontärarbete. Kampanj har förts via annonser och digitala medier. Tidningen "Aktivt liv för seniorer" har tagits fram och kommer spridas till alla hushåll 65-år och uppåt. Den s.k. volontärssatsningen fortlöper under 2024. Den s.k. volontärssatsningen fortlöper under 2024.</p> <p>Seniorträffen i centrum och Ytterby erbjuds exempelvis ett flertal olika aktiviteter varje vecka i syfte att motverka ofrivillig ensamhet för seniorer. Aktiviteter som erbjuds kan vara musikunderhållning, minigolf, bingo och filmvisning, IT-café med mera. Schemat uppdateras månadsvis och finns tillgängligt på kommunens webbplats. Deltagandet har varit mycket högt med ca 90 deltagare per tillfälle. I samband med Seniorträffarna genomfördes under våren "Balansera mera" för att förebygga fallolyckor.</p> <p>En mer aktiv samverkan med pensionärsföreningar har fortsatt under 2023. Nybildade nätverket med har träffats två gånger per termin.</p> <p>Seniordagen som ägde rum den 10 maj och planerades tillsammans med föreningsliv. Dagen var en kostnadsfri inspirationsdag med fokus på gemenskap och hälsa för seniorer i Kungälv.</p> <p>Ett annat gott exempel under året var uppstart av tant- och gubbparkour i Fontin som en möjlighet för äldre att öva styrka och balans på ett enkelt. Initiativet kom från civilsamhället och folkhälsan bidrog med finansiering för att subventionera kursen så att alla kan vara med. Under våren bidrog konceptet med över 100 deltagare.</p> <p>Den 5 oktober genomfördes anhörigdagen tillsammans med föreningslivet (32 deltagare). Tema som lyftes var att flyttas hemifrån. Kvällen avslutades med föreställningen "Fadern" av komikern Eric Löwenthal (37 deltagare)</p> <p>Tillsammans med PRO Kungälvs arrangerades en dag kring "Livet som anhörig på äldre dar" (25 deltagare). I samverkan med Aktiva Seniorer har uppsökande och främjande aktiviteter vid kommunens vård och omsorgsboenden inletts.</p>
<p>✓ Kartlägga och utveckla frivilligt arbete mot äldre. Skapa forum med civilsamhället för att främja frivilliga insatser.</p>	<p>För att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre har planering samt rekrytering av ytterligare volontärer fortsatt. Befintliga volontärer som hemfixare, vän till vän samt budbärare har under träffats kontinuerligt under året, med syfte att utveckla deras uppdrag. Vidare har en digitalplattform byggts upp för att underlätta för rekryteringen av fler volontärer. För att sprida kunskap om kampanjen har annonsering skett via lokaltidningen och digitala medier. Tillsammans med kommunens seniorföreningar har nätverk startats upp för att främja frivilliga insatser.</p>
<p>✓ Införa högintensivträning vid vård- och omsorgsboende</p>	<p>Projektet med högintensivträning för seniorer har implementerats i ordinarie verksamhet, med syfte att minska den höga andel fallolyckor som leder till ineliggande vård på sjukhus. Under 2023 har projektet slutförts.</p>

Aktivitet	Kommentar
✓ Uppföljning av Seniorlinjen	<p>Syftet med Seniorlinjen var att erbjuda äldre ett enkelt sätt att bryta isoleringen, få hjälp med digital teknik och ha en trevlig pratstund med en medmänniska. Seniorlinjen startade första kvartalet 2021. Trots annonsering och marknadsföring har inga (0) samtal inkommit till Seniorlinjen i Kungälv kommun under 2023.</p> <p>Eftersom insatsen har pågått under två år, utan aktivitet, bedömer förvaltningen att problematiken rörande ofrivillig ensamhet hanteras med hjälp av andra insatser. Under 2023 har upplägget för seniorträffarna utvecklats för att nå nya målgrupper. Med stöd av statsmedel har socialt hälsosamtal startats upp, vilket är en insats för att nå målgruppen. Vidare har samverkan med föreningslivet fördjupats för att tillsammans hitta nya sätt att motverka ofrivillig ensamhet.</p>

3.2 Område: Underlätta bokedjan för äldre

Beskrivning

Utgångspunkten för delmål kring temat "Underlätta bokedjan för äldre" är policyn Äldre boende – hållbar bostadsförsörjning.

Policyn har följande mål:

- Att öka kunskapen och förändra attityder kring äldres boende.
- Att få äldre att flytta till bostäder för ett gott självständigt liv.
- Ett hållbart resursutnyttjande av boende.
- Att använda digitala och tekniska lösningar

3.2.1 Insats: Informera om äldres eget ansvar i bokedjan och äldres boendeformer

Aktivitet	Kommentar
✓ Riktad information både internt (handläggare, utförare) och externt (föreningar, samarbetspartners) om äldres boende och boendeformer.	<p>Under 2023 har styrdokumentet policy för äldres boende reviderats och antagits av kommunfullmäktige, och heter nu "äldres boende - hållbar bostadsförsörjning". Ett utav målen i policyn är att öka kunskapen och förändra attityder kring äldres boenden. Tidningen "Må bra på äldre dar" har fortsatt att spridas på Seniors dagar samt vid andra möten för seniorer. I samband med kommunens öppna hus var "seniorers boende" även ett tema som lyftes mellan medborgare och förvaltningen.</p>

3.3 Område: Digitalisering

3.3.1 Insats: Främja digitala lösningar för äldre

Aktivitet	Kommentar
✓ "All age hub" (pågående projekt GR) - i samverkan med aktörer från akademi, civilsamhälle, näringsliv och offentlig sektor utvecklar AllAgeHub en användardriven testbädd för att stimulera användning av välfärdsteknik som möter användarnas reella behov	<p>Testbädden AllAgeHub är ett treårigt projekt på initiativ av de tretton medlemskommunerna i Göteborgsregionen (GR) med GR som projektägare. Projektperioden är maj 2020 – juni 2023.</p> <p>AllAgeHub syftar till att utveckla en användardriven testbädd tillsammans med aktörer från akademi, civilsamhälle, näringsliv och offentlig sektor. Målet är att stimulera användning av välfärdsteknik som möter användarnas reella behov. AllAgeHub finansieras av Vinnova, Västra Götalandsregionen och medfinansieras av GR-kommunerna. Kungälv kommun har en utsedd testledare som lokalt driver arbetet med tester av välfärdsteknik.</p> <p>Kungälv kommun har utbildat åtta egna testledare med AllAgeHubs train the trainer modell.</p>

Aktivitet	Kommentar
behov.	<p>Status för All Age Hubs tester i Kungälv i berörda verksamhetsområden:</p> <p>Test Funktionshinder (LSS Boende och Daglig verksamhet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öka individens självständighet genom att besöka okända platser. Slutrapport publicerades i början av 2023. • Öka individens självständighet genom att ge möjlighet till struktur och kommunikation i vardagen. Genomförande pågår. <p>Test Vård och omsorgsboende</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motverka ofrivilligt vändande av dygnet som leder till otrygghet. Slutrapport publicerades i början av 2023. • Förflyttning i säng. Slutrapport publicerades i början av 2023. <p>Test Sociala Resurser</p> <ul style="list-style-type: none"> • MEMOplanner är en digital kalender avsedd för personer som behöver ett utökat kognitivt stöd när det gäller tid, struktur, planering och grafisk tydlighet. Slutrapport publicerades i början av 2023. <p>Kungälvs kommun har spridit dessa erfarenheter i olika regionala sammanhang som Näringslivsdag för Göteborgsregionen och AllAgeHuns slutkonferenser. Kungälvs kommuns arbete uppmärksammas även i en interaktiv berättelse om Välfärdsteknik från GR.</p>
<p>✓ Uppföljning Digitaliseringsplan med fokus äldre</p>	<p>Utifrån sektorn Trygghet och Stöds digitaliseringsplan är nedanstående aktiviteter pågående eller har genomförts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens sjuksköterskor har datorer med SIM-kort som gör att de kommer åt alla program överallt i kommunen. • Under 2023 infördes dokumentationsprogram i telefonerna, som resulterar i att personalen kan tillbringa mer tid hos brukare. Programmet möjliggör även att personalen alltid har tillgång till samlad information. • En Inspirationsvecka om digitalisering för invånare genomfördes under våren. • Internt Välfärdstekniksbibliotek är igång där verksamheterna kan låna olika produkter. Syftet är att öka intresset för och testa produkter för att själva se nyttan innan inköp görs. Även nya produkter har köpts in som ska lanseras under 2024 • Det genomförs pilot på sensorlarm så att personal ska kunna agera direkt vid t.ex. fall. • Införande av Internet och TV för hyresgäster på vård och omsorgsboende har startat under 2023 och kommer fortsätta framåt. • Uppbyggnad av Digital lärportal har påbörjats för att samla alla utbildningar på ett ställe. • Ny tjänst för säkra meddelanden och säkra videomöten är upphandlad och Legitimerad personal och omsorgspersonal kan nu ha säkra videomöten vid behov även när de är hos brukare/patient. • Kommunen deltar i AllAgeHub och har genomfört flera tester av välfärdsteknik • Kommunen deltar i Digitala Hjälpmedel i samverkan och är med på upphandlingen av läkemedelsautomater vilket kommer att införas under 2024 • Flera nya E-tjänster har publicerats under året